چراغ سبز بودجه برای فناوری‌های «های‌تک»

امیر یونسیان، مدیرکل دفتر ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان: تجهیز آزمایشگاه‌های تخصصی مرتبط با ۵فناوری کلیدی و راهبردی در ۵دانشگاه صنعتی کشور در دستور کار قرار گرفته و با رایزنی‌های معاونت علمی، هزارمیلیارد تومان از سوی سازمان برنامه و بودجه برای این موضوع درنظر گرفته شده است.

بازار ۱۴۵میلیون دلاری فناوری‌های شناختی کشور

عطاالله پورعباسی، دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری‌های شناختی: در حال حاضر زیست‌بوم علوم شناختی ایران شامل حدود ۱۰هزار پژوهشگر، ۱۶۰شرکت فعال ازجمله ۳۰ شرکت دانش‌بنیان، ۶۰محصول تجاری و همچنین بازاری با حدود ۷۰ تا ۱۴۵میلیون دلار گردش مالی است.

صفحه‌آرا: مجید اصغری

پارک‌وی

این خلیج، خلیج‌فارس بوده، است و خواهد بود

تعصب ما ایرانی‌ها به واژه «خلیج‌فارس» ریشه در عوامل تاریخی، فرهنگی و هویتی دارد. این نام بخشی از میراث تاریخی کشور محسوب می‌شود. برای همین هم است که استفاده از نام‌های جعلی به‌عنوان نادیده گرفتن این پیشینه تاریخی تلقی می‌شود و واکنش‌های احساسی یا ملی‌گرایانه را برمی‌انگیزد. واژه جعلی که گاهی به عمد یا سهو توسط خارجی‌ها استفاده می‌شود، رگ غیرت هر ایرانی دلسوز را به‌جوش می‌آورد. در تازه‌ترین واکنش، عارفه شیخ کلاهدوز، دانشجوی ایرانی که در مسکو تحصیل می‌کند در یک نشست دانشجویی واکنش غیرتمندانه‌ای مقابل تاجر اماراتی داشت که چندبار واژه جعلی برای خلیج‌فارس به‌کار برد که ویدئوی آن واکنش در فضای مجازی با بازدید فراوان روبه‌رو شد و تحسین بسیاری را برانگیخت. به‌همین دلیل در برنامه «پارک‌وی» تلویزیون اینترنتی همشهری، گفت‌وگویی تصویری با او انجام دادیم که بخشی از آن را اینجا ملاحظه می‌کنید. مصاحبه کامل را می‌توانید فردا در روزنامه همشهری بخوانید. کلاهدوز ماجرا را اینگونه شرح داد: «در یکی از جلساتی که در دانشگاه روابط بین‌الملل، وابسته به وزارت امور خارجه روسیه برگزار شد ۲ تاجر از عربستان سعودی و امارات متحده عربی حضور داشتند و یک مترجم داغستانی مطالب عنوان‌شده را به زبان انگلیسی ترجمه می‌کرد. در این جلسه موضوعات و آمار تجاری کشور روسیه با کشورهای عربی حوزه خلیج‌فارس ارائه می‌شد و این ۲تاجر درحال گزارش آمار و اطلاعات درباره کشور خود بودند. در این جلسه تاجر امارتی از واژه جعلی به جای «خلیج‌فارس» استفاده و مترجم نیز در ترجمه سخنان او، آن واژه را تکرار کرد. در پایان جلسه من به موضوع واکنش نشان دادم. وقتی نوبت به پرسش‌های دانشجویان رسید، من هم درخواست طرح سؤال کردم و به‌عنوان نخستین نفر، ابتدا به زبان عربی سلام و احوالپرسی کردم که خیلی استقبال کردند، اما وقتی گفتم من از ایران هستم، متوجه شدند که قضیه قطعا جدی خواهد شد. سپس از آنها پرسیدم که شما در سخنرانی‌تان از واژه جعلی استفاده کردید درحالی که این خلیج براساس تمام مدارک تاریخی، سیاسی و ژئوپلیتیک، خلیج‌فارس بوده، است و خواهد بود.» او افزود: «آنها سعی می‌کردند با خنده و شوخی ماجرا را پایان دهند، اما من همچنان ادامه دادم. مترجم داغستانی هم گفت که دیگر آن واژه جعلی را ترجمه نخواهد کرد و به‌جایش از عبارت خلیج‌فارس استفاده خواهد کرد. اگرچه از طرف دانشگاه اخطار گرفتم که نباید درباره اختلاف‌های سیاسی بین ۲کشور صحبتی می‌کردم، اما من بازهم هر زمان چنین موضوعی پیش بیاید، کوتاه نخواهم آمد.»

سلاحی که اف-۱۵را سرنگون کرد

گمانه‌زنی‌ها نشان می‌دهد جنگنده اف-۱۵آمریکایی با موشک دوش‌پرتاب میثاق-۳ سرنگون شده است

گزارش

ساسان شادمان منفرد | روزنامه‌نگار |

آمریکایی‌ها پس از دریافت سیلی محکم در جنگ حالا به‌دنبال راه‌هایی برای کم‌اهمیت جلوه‌دادن و کمرنگ کردن توان دفاعی ایران هستند. شبکه تلویزیونی NBC دیروز در گزارشی سرنگون‌شدن جنگنده اف-۱۵ارتش ایالات‌متحده را کار یک موشک‌انداز دوش‌پرتاب چینی دانسته است؛ اتهامی که از سوی چین به‌شدت تکذیب شد. پیش‌تر اما «فرانس۲۴» اعلام کرده بود که به‌احتمال بسیار زیاد، این جنگنده توسط یک فروند موشک میثاق و یک دوش‌پرتاب سرنگون شده است. در اینجا نگاهی گذرا بر مشخصات موشک دوش‌پرتاب میثاق-۳ داریم و خانواده موشک‌های میثاق را معرفی می‌کنیم.

یادداشت

اباذر کریمی پنابندانی؛ متخصص هوش مصنوعی

نیاز به مدل زبانی ایرانی بدون وابستگی به اینترنت بین‌الملل

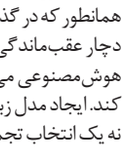

تا چند سال پیش، بسیاری تصور می‌کردند هوش‌مصنوعی تنها یک فناوری لوکس برای شرکت‌های بزرگ خارجی است؛ ابزاری برای ساخت روبات یا تولید چند تصویر و متن جذاب. اما امروز مشخص شده که هوش‌مصنوعی، همان نقشی را در قرن جدید بازی می‌کند که نفت در قرن بیستم داشت. همانطور که کشورها زمانی برای کنترل منابع انرژی رقابت می‌کردند، اکنون رقابت اصلی جهان بر سر «داده»، «قدرت پردازش» و «مدل‌های زبانی» شکل گرفته است. مدل‌های زبانی بزرگ یا همان LLMها، مغز متفکر نسل جدید فناوری هستند؛ سیستم‌هایی که می‌توانند مانند انسان متن بنویسند، تحلیل کنند، ترجمه انجام دهند، برنامه‌ریزی کنند و حتی در آینده جای بخشی از خدمات اداری، آموزشی و پشتیبانی را بگیرند. اما پرسش مهم اینجاست: اگر فردا تمام خدمات مبتنی بر هوش مصنوعی دنیا دسترسی ایران را محدود کنند، چه اتفاقی می‌افتد؟ یا اینکه ما زیرساخت بومی لازم را داریم؟ آیا زبان فارسی در آینده هوش‌مصنوعی جهان زنده خواهد ماند؟ پاسخ این پرسش‌ها، ضرورت ایجاد «مدل زبانی ایرانی» را به‌خوبی نشان می‌دهد. وابستگی کامل به مدل‌های خارجی نیز خطرناک است. تصور کنید در آینده، بانک‌ها، بیمارستان‌ها، آموزش، تجارت الکترونیک و حتی خدمات دولتی ما وابسته به هوش‌مصنوعی خارجی باشند. در چنین شرایطی، هرگونه تحریم یا محدودیت می‌تواند بخشی از زیرساخت کشور را مختل کند. اما نکته‌ای که باید با شفافیت درباره آن صحبت کرد، این است که ساخت مدل زبانی ایرانی، به‌معنای محدودسازی اینترنت یا حرکت به سمت انزوای دیجیتال نیست. ما امروز به مدلی نیاز داریم که هم بومی باشد و هم جهانی فکر کند؛ مدلی که از داده‌های ایرانی محافظت کند اما از جهان جدا نشود؛ مدلی که زبان فارسی را در آینده دیجیتال حفظ کند اما درهای علم را نبندد. هوش‌مصنوعی، آینده کشورها را تعیین خواهد کرد.

همانطور که در گذشته، کشورها با جاماندن از انقلاب صنعتی دچار عقب‌ماندگی شدند، امروز نیز عقب ماندن از انقلاب هوش‌مصنوعی می‌تواند هزینه‌های جبران‌ناپذیری ایجاد کند. ایجاد مدل زبانی ایرانی بدون وابستگی به اینترنت ملی، نه یک انتخاب تجملاتی، بلکه ضرورتی برای امنیت دیجیتال و استقلال فناور است.

جدول اعداد | ۵۳۱۷

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یک‌بار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.

ساده

۸		۱		۶	۴			۹
	۵	۳	۸					۱
		۶	۱				۷	
۱	۴			۵		۳		
	۲		۳		۷		۵	
		۹		۲			۸	۷
	۸				۵	۴		
۹					۳	۷	۶	
۳			۷	۴		۸		۲

متوسط

		۸	۷		۱			
۷			۶	۵				
۳	۶	۴						
				۳	۴			۲
	۷						۹	
۱			۸	۲				
						۸	۴	۹
				۸	۶			۳
			۳		۹	۵		

سخت

		۲		۶		۸		۳
	۹							
۸							۴	
		۷	۶					
	۵	۳				۲	۱	
					۱	۴		
	۴							۲
							۳	
۲		۶		۸		۷		

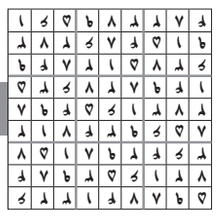

متوسط

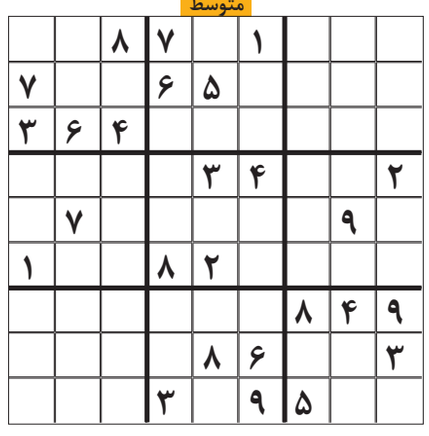

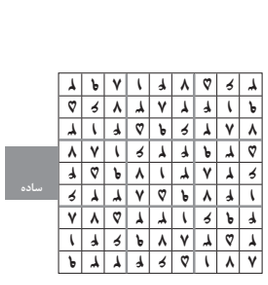

ساده

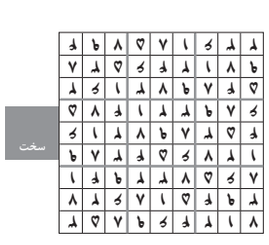

سخت

جدول ۹۶۷۹

افقی:
۱- کارگر ساختمانی- چینه‌دان مرغ- امانتداران
۲- تابلویی زیبا اثر هنرمندانه سالوادور دالی- نوعی بیماری تنفسی
۳- محل تقاطع دو دیوار- غذایی ژاپنی از نودل و سوپ ماهی- واحد طول روسی
۴- لرزانک- پارچه نخی ساده- از ابزارهای جانبی دوربین عکاسی
۵- یادداشت- ممنوع نیست- مهاجم تیم ملی فوتبال اسپانیا
۶- ماهی شوریده اقیانوسی- وسیله‌ای برای اندازه‌گیری قطر اجسام- حرف فاصله
۷- دوست خواندنی- نوعی گاو با شاخ‌های بلند- نیکویی
۸- شهری در استان یزد- بی‌گناه- دهمین خلیفه اموی
۹- گروه- از روش‌های قدیمی و رایج در مجسمه‌سازی است- خوشنویس نامی عهد قاجار
۱۰- موی مجعد- بند شمشیر- لازم
۱۱- بانوی منتسب به یک خانواده سلطنتی- فتنه- برهنه
۱۲- بین صلبیه و شبکیه چشم- زندگی مرفه- پشت سر
۱۳- از الفبای انگلیسی- قشر، پوسته- قومی از نژاد هندواروپایی
۱۴- بی‌چیز- شاعر غزلسرای دوره قاجار و صاحب اثر قاضی‌نامه
۱۵- قدرت- شهری در عراق- واحد سنجش

عمودی:
۱- آنکه چهره‌اش در عکس بهتر از خود اوست- به دور از تکلف و تعارف
۲- دادگری- پاک- واله و عاشق
۳- خواهش و تمنا- مانع میان دو چیز- جنگ
۴- قوم آتیلا- باعث و موجب- محل زندگی زنان پادشاه
۵- نوجوان بزهکار که در مرکز اصلاح و تربیت نگهداری می‌شود- عداوت
۶- بخیل- آواز بلند- کنایه از متملق و چاپلوس است
۷- قنات- شیطان- لقب خواجه‌سرایان بود
۸- آفت‌ها- بی‌بصیرت- از مقدمات نماز در جایی که آب نباشد
۹- ترتیب- روزانه- رودخانه‌ها
۱۰- دوره‌ای از عمر- از پیامبران الهی- بله آلمانی
۱۱- در هر زمان- نوعی آش که با آرد گندم تهیه می‌شود
۱۲- بی‌چیز و فقیر- صبر و تحمل- سال
۱۳- آهو- اکنون- بزن بهادر
۱۴- از پادشاهان ساسانی- بند چرمی- دوستی
۱۵- شهر انجیر در فارس- چوب لباسی

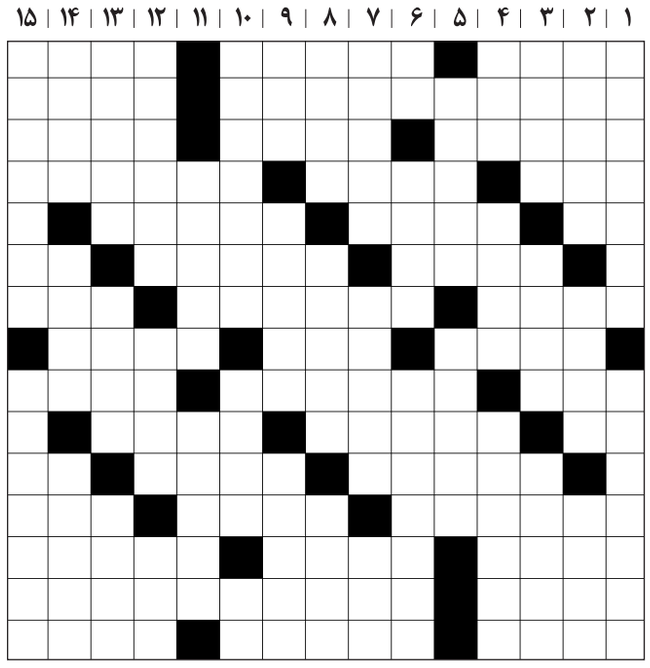

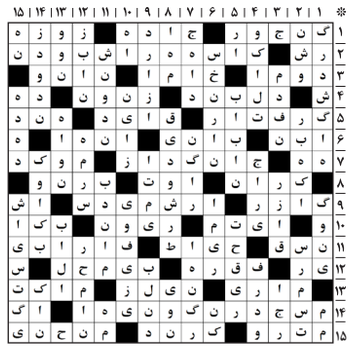

جدول شماره ۹۶۷۸

همشهری بین
HAMSHAHRI TV
بررسی آخرین تحولات منطقه و کشور
در تلویزیون همشهری